

Akademia Katolicka w Warszawie
Wyższe Seminarium Duchowne w Łodzi

SYLABUS PRZEDMIOTOWY

Kierunek studiów	Teologia
Specjalność	Teologia ogólna
Forma studiów	Stacjonarne
Stopień studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki

1. Przedmiot

Nazwa przedmiotu w języku polskim	Teologia moralna fundamentalna
Nazwa w języku angielskim	Fundamental moral theology
Język wykładowy	Polski
Rodzaj przedmiotu	Obowiązkowy

2. Forma i miejsce zajęć, liczba godzin i punktów ECTS w planie studiów

2.a. Studia stacjonarne

Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Praktyka	Punkty ECTS	Miejsce zajęć
45	15	----	---	6	Sala dydaktyczna

3. Cele przedmiotu

1.	Zapoznanie studenta z podstawami teologii moralnej. Ukazanie wzniosłości powołania wiernych w Chrystusie i urzeczywistnienie tego powołania a perspektywie historii zbawienia. Przedstawienie metodologii oraz krótkiego zarysu historycznego tej dziedziny wiedzy. Omówienie kryteriów oceny moralnej czynu ludzkiego, zagadnienia prawa moralnego i naturalnego. Przedstawienie teologicznej i pozachrześcijańskich interpretacji sumienia. Ukazanie teologicznego rozumienia grzechu, jego podziału a także perspektywy przewycięzania zła moralnego.
----	--

4. Wymagania wstępne

1.	Podstawowa znajomość introdukcji do Pisma Świętego i historii zbawienia. Umiejętność posługiwania się Pismem Świętym i <i>Katechizmem Kościoła Katolickiego</i> . Znajomość podstawowych terminów i pojęć etycznych i teologicznych.
----	--

5. Przedmiotowe efekty kształcenia

Kod efektu kształcenia przedmiotu	Opis efektu kształcenia	Kod efektu kształcenia kierunku
EK_W1	Wykazuje podstawową wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, szczególnie w zakresie nauk biblijnych, teologii systematycznej i historii Kościoła.	P7S_WG
EK_W2	Poprawnie posługuje się terminologią nauk teologicznych i wskazuje jej korzenie grecko-łacińskie.	P7S_WK
EK_W3	Przedstawia zasady interpretacji tekstu teologicznego i poprawnie posługuje się nimi.	P7S_WG
EK_W4	Wykazuje uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu teologii systematycznej (fundamentalnej, dogmatycznej i moralnej).	P7S_WG
EK_W5	Podaje przykłady powiązania treści z teologii z innymi dziedzinami nauki, zwłaszcza naukami humanistycznymi, społecznymi i prawnymi.	P7S_WK
EK_U1	Na podstawie samodzielnych poszukiwań i analiz różnych źródeł formułuje krytyczne osądy z wykorzystaniem wiedzy teologicznej.	P7U_U P7S_UK
EK_U2	Podaje argumenty i formułuje wnioski w merytorycznej dyskusji światopoglądowej dotyczącej zagadnień teologicznych i życia Kościoła.	P7S_UK
EK_U3	Przeprowadza krytyczną analizę i interpretację różnych poglądów teologicznych i światopoglądowych oraz wytworów kultury celem określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego i miejsca w procesie historyczno-kulturowym.	P7U_U
EK_K1	Określa priorytety służące realizacji zamierzonego celu, zgodne ze wzorami właściwego postępowania w danej dziedzinie.	P7S_KR
EK_U2	Identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z życiem indywidualnym i społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem dylematów doktrynalnych i etyczno-moralnych.	P7S_KR

6. Treści kształcenia

L.p.	Tematyka wykładów
W.1	Definicja, struktura, metodologia teologii moralnej jako nauki teologicznej.
W.2	Teologiczne i pozateologiczne źródła teologii moralnej.
W.3	Zarys historii teologii moralnej.
W.4	Teologia moralna a inne dyscypliny wiedzy. Wymiar ekumeniczny moralności chrześcijańskiej.
W.5	Zarys antropologii teologicznomoralnej.
W.6	Człowiek obrazem Boga (ludzkie powołanie do szczęścia, wolność i odpowiedzialność).

W.7	Historiozbawczy charakter teologii moralnej.
W.8	Chrystocentryczny aspekt teologii moralnej.
W.9	Normatywny charakter powołania Bożego. Responsoryczny i personalistyczny charakter chrześcijańskiej moralności.
W.10	Akt moralny - struktura działania moralnego. Rozumność i wolność i kryteria oceny działania moralnego.
W.11	Prawo moralne.
W.12	Rozumienie sumienia. Pojęcie sumienia według tradycji pozachrześcijańskich. Źródła biblijne o sumieniu.
W.13	Teologiczne rozumienie sumienia. Sumienie jako najbliższa instancja moralna (<i>norma proxima moralitatis</i>).
W.14	Sumienie a autorytet.
W.15	Środki formacji sumienia.
W.16	Grzech w świetle antropologii biblijnej.
W.17	Tradycja myśli teologicznej dotyczącej grzechu. Grzech jako negatywna odpowiedź na Boże powołanie.
W.18	Podział grzechów. Grzechy, które są źródłem innych grzechów.
W.19	Źródła grzechu. Wady główne.
W.20	Nawrócenie. Pozytywne i negatywne określenie nawrócenia.
Tematyka ćwiczeń	
C.1	Analiza tekstu: Jan Paweł II, Encyklika <i>Veritatis splendor</i> .
C.2	Analiza tekstu dotycząca prawa naturalnego: Międzynarodowa Komisja Teologiczna, <i>W poszukiwaniu etyki uniwersalnej: Nowe spojrzenie na prawo naturalne</i> , (2009).
C.3	„Nieszczęsny dar wolności”. Próba interpretacji.
C.4	Doświadczenie sumienia i jego klasyczne modele interpretacji.
C.5	Przyczyny zaniku poczucia winy.
C.6	Grzech w ujęciu adhortacji Jana Pawła II <i>Reconciliatio et paenitentia</i> .

7. Literatura

Lp.	Obowiązkowa
1.	Jan Paweł II, Encyklika <i>Veritatis splendor</i> .
2.	Jan Paweł II, Adhortacja <i>Reconciliatio et paenitentia</i> .
3.	Międzynarodowa Komisja Teologiczna, <i>W poszukiwaniu etyki uniwersalnej: Nowe spojrzenie na prawo naturalne</i> , (2009).
4.	Merino E.C., De Haro R.G., <i>Teologia moralna fundamentalna</i> , Kraków 2004.
5.	Olejnik S., <i>Teologia moralna fundamentalna</i> , Włocławek 1998.
6.	Trigo T., <i>Teologia moralna fundamentalna</i> , Kielce 2021.

Uzupełniająca	
1.	Perz Z., <i>Actus humanus. Teologiczne aspekty działania moralnego</i> , Warszawa 1999.
2.	Piegsa J., <i>Człowiek – istota moralna. Teologia moralna fundamentalna</i> , t. 1, Opole 2002.
3.	Pinckaers S.T., <i>Źródła moralności chrześcijańskiej</i> , Poznań 1994.
4.	Polak W., <i>Powołani w Chrystusie. Zarys teologii moralnej fundamentalnej</i> , Gniezno 1996.
5.	Pryszmont J., <i>Historia teologii moralnej</i> , Warszawa 1987.
6.	Ravasi G., <i>Bramy grzechu. Siedem grzechów głównych</i> , Kraków 2011.
7.	Wolski J., <i>Chrystocentryczna specyfika moralności chrześcijańskiej</i> , w: <i>Zaufać Bogu i człowiekowi. Książka dedykowana pośmiertnie w hołdzie śp. Księdzu Profesorowi Tadeuszowi Sikorskiemu</i> , red. S. Skobel, Łódź, 2002, 302-312.
8.	Wolski J., <i>Donum libertatis. O trudnym darze wolności</i> , „Łódzkie Studia Teologiczne” 18(2009), 305-319.
9.	Wolski J., <i>Historiozbawczy charakter teologii moralnej</i> , w: <i>Świadek Nadziei. Ks. prof. Janusz Nagórny twórca i nauczyciel teologii</i> , red. A. Derdziuk, Lublin 2008, 207-217.
10.	Wolski J., <i>Sumienie w świetle "Veritatis splendor"</i> , „Łódzkie Studia Teologiczne” 3(1994), 347-360.

8. Metody dydaktyczne

Metoda dydaktyczna	Symbol realizowanego tematu
Wykład informacyjny, problemowy i konwersatoryjny.	W.1-W.20
Analiza tekstów i dyskusja.	C.1-C.6

9. Nakład pracy studenta

9a. Studia stacjonarne

Opis	Liczba godzin	Liczba ECTS
Udział w zajęciach dydaktycznych (wykłady i ćwiczenia)	60	2
Praca własna z lekturą obowiązkową i dodatkową.	50	2
Przygotowanie prezentacji lub pisemnej pracy zaliczeniowej polegająca na rozstrzygnięciu konkretnego zagadnienia moralnego w oparciu o zdobytą wiedzę lub dostępne artykuły.	25	1
Bezpośrednie przygotowanie do dwóch egzaminów.	25	1

Nakład pracy studenta w godzinach: 160; Liczba punktów ECTS: 6

10. Kryteria oceny

Na ocenę 2.0	<i>Niedostateczna.</i> Brak podstawowych wiadomości dotyczących treści wykładów i ćwiczeń. Brak podstawowych umiejętności i kompetencji określonych w efektach kształcenia. Bierny udział w ćwiczeniach. Brak zaliczenia referatu lub kolokwium. [W,U,K]: Wiedza, umiejętności i kompetencje - poniżej 55% opanowania.
Na ocenę 3.0	<i>Dostateczna.</i> Posiadanie minimalnych wiadomości, umiejętności oraz kompetencji określonych w wymaganiach. Minimalna aktywność na ćwiczeniach. Zaliczenie referatu lub kolokwium. W,U,K - opanowanie uzyskane na poziomie 55-65%.
Na ocenę 3.5	<i>Dostateczna plus.</i> Posiadanie minimalnych wiadomości, umiejętności oraz kompetencji określonych w wymaganiach. Dostateczna aktywność na ćwiczeniach. Zaliczenie referatu lub kolokwium. W,U,K - opanowanie uzyskane na poziomie 65-75%.
Na ocenę 4.0	<i>Dobra.</i> Dobra znajomość omawianych zagadnień oraz dobre zdobycie umiejętności i kompetencji określonych w wymaganiach. Duża aktywność na ćwiczeniach. Zaliczenie referatu lub kolokwium. W,U,K - opanowanie uzyskane na poziomie 75-85%.
Na ocenę 4.5	<i>Dobra plus.</i> Wyróżniająca znajomość omawianych zagadnień, zdobycie umiejętności i kompetencji określonych w wymaganiach. Wyróżniająca aktywność na ćwiczeniach. Zaliczenie referatu lub kolokwium. W,U,K - opanowanie uzyskane na poziomie 85-95%.
Na ocenę 5.0	<i>Bardzo dobra.</i> Znakomita znajomość omawianych zagadnień, zdobycie umiejętności i kompetencji określonych w wymaganiach. Wybitna aktywność na ćwiczeniach. Bardzo dobre zaliczenie referatu lub kolokwium. W,U,K - opanowanie uzyskane na poziomie powyżej 95%.
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny ze sprawdzian obejmującego znajomość z wiedzy z literatury obowiązkowej. Egzamin ustny z treści wykładów. Warunkiem zaliczenia ćwiczenia jest aktywność i dyskusja na zajęciach. Obowiązuje przygotowanie i przedstawienie na ocenę referatu na określone zagadnienie.

11. Prowadzący przedmiot

Osoba odpowiedzialna za przedmiot	ks. dr hab. Jan Wolski
Osoba prowadząca wykład	ks. dr hab. Jan Wolski
Osoba prowadząca ćwiczenia	ks. dr hab. Jan Wolski

Sylabus obowiązujący w roku akademickim 2023/2024.

.....
podpis autora

.....
podpis kierownika AKW